

Bygg med ljus

Du har säkert lagt märke till att glasbetongblock är populära som väggar runt duschkabiner, men blocken kan användas på många andra sätt. Här visar vi några alternativ.

Glasbetong är ett intressant byggmaterial som kan användas på många ställen i både bostäder och offentliga byggnader och inte bara i duschkabiner, som heminredningstidningar fått oss att tro.

Glasbetong är ett underligt namn, för blocken innehåller ingen betong. De är gjorda av glas och släpper därmed igenom ljus – dock inte lika mycket som ett vanligt fönster. Ljusspelet från blocken är speciellt, eftersom ljuset sprids på olika sätt genom det tjocka glaset.

Du kan använda dem för att bryta monotonin i en stor vägg. Du kan förlänga en vägg med dem eller bygga en hel vägg med dem. Du kan lätt stapla en halv vägg av glasbetong, lägga en skiva ovanpå och på så sätt få en bar eller köksö. Glasbetong kan användas både inom- och utomhus.

Det är dock inte bara fantasin som sätter en gräns. Glasbetong har sin begränsning. Glasblocken isolerar inte så bra och bärförmågan är inte så hög. Det ska man förstås ta hänsyn till när man planerar sitt bygge.

På följande sidor får du en enkel och nyttig guide om hur glasbetong kan användas.

VIKTIGT

Glasbetong får bara användas i stabila konstruktioner.

Underlaget som glasbetongen staplas på måste vara absolut plant. Och blocken ska placeras lodrätt ovanpå varandra. Små avvikelser kan orsaka sprickor.

och GLAS

**+ Sätt bara igång
– steg för steg**

■ Du lär dig snabbt att bygga med glasbetong, även om du aldrig har försökt.

■ Vi visar den mest gör det själv-vänliga metoden med lim och mellanlister.

■ Följ steg för steg-anvisningarna på följande sidor så går det lätt att bygga!

Det är lätt att bygga en vägg av glasblock med hjälp av lim och speciallister som binder blocken.

Glasbetong i invändiga väggar

Du får både **mera ljus och en snygg effekt**, om du använder glasbetong i invändiga väggar i stället för t.ex. tegel eller gipsskivor. Du kan t.ex. skapa ett fönster mitt i väggen av glasblock, liksom du kan välja att sätta in ett par stycken block som dekor – var du vill i väggen. Men oavsett vilken lösning du väljer ska du veta att **glasbetong inte får utsättas för bärande belastning**.

Glasbetong kan staplas upp till cirka 250 cm höjd, alltså en hel vägg, men **blocken tål inte att du bygger ovanpå dem** med t.ex. tegel. När du använder glasbetong i en vägg, ska blocken betraktas som

fönster och därför ska du **göra fönsteröppningar** där blocken ska placeras. Skillnaden är att du inte kan bygga ovanpå öppningen för glasblocken förrän du har avslutat byggandet med glasblocken. Därefter ska du sätta upp en **liggande, bärande regel ovanför glasblocken**, precis som man gör i fönsteröppningar. Är väggen av tegel lägger du en **tegelbalk** ovanför. Till lättbetongväggar finns specialbalkar. Till skivväggar (gips och spånskiva) används **träreglar och stålprofiler**. Runt glasbetong, som byggs in i en vägg, ska det finnas en **rörlig fog** på cirka 10 mm, och den ska tätas från båda sidor.

I invändiga väggar försöker man få glasbetongblocken i nivå med resten av väggen.

Limfog

Rörelsefog med polystyren i botten och silikon ytterst.

**Sätt bara igång
– steg för steg**

Forberedelse

Innan du kommer för långt i planerna för ditt bygge ska du undersöka om underlaget för glasblocken är plant. Små ojämnheter i golvet kan alltid rättas till, men är underlaget för skevt kan du inte bygga med glasbetongblock.

Om din vägg ska ansluta till en annan vägg, är det viktigt att denna är lodrät för annars kan du inte bygga.

Innan du staplar block på varandra ska du fästa "styrlistor" på golvet och väggen där dina block kommer att hamna. Det finns olika slags lister (beroende på leverantör). Några lister kan skruvas fast, men vanligast är att limma fast listerna på underlaget.

1 Kontrollera att underlaget är plant innan du sätter igång. Om det finns små ojämnheter, eller om fallet är mindre än 1 cm per meter, så kan du klara problemet med det lim som du limmar blocken med.

Kapa ett antal lodräta lister som ska vara max 18 cm långa.

2 Gör en provmontering så att du ser hur stor väggen blir. Glöm inte att lägga lister mellan glasblocken. Tänk på att de vågräta listerna ska vara 5 mm kortare än blocken, så att du får plats för en lodrät list mellan blocken.

Glasbetong i ytterväggar

Du kan förstås använda blocken även i en yttervägg, men du ska vara uppmärksam på **isoleringsförmågan i vanliga block endast är cirka 25 procent av ett isolerglasfönsters**. Därför bör sådana inte användas i ytterväggar. Välj i stället **glasbetong som är gasfylld**. Den isolerar lika bra som isolerglasfönster, men är också dyrare än vanliga glasblock.

Tänk också på att glasbetongblock sällan är lika tjocka som en yttervägg. Det innebär att du bör **placera blocken så att de sitter i nivå med fasaden**. På

insidan sätter du – precis som när du sätter i ett vanligt fönster – **smygar i sidorna och en fönsterbänk**. Denna lösning innebär att du inte behöver fönsterbräda på utsidan.

Om en del av väggen byggs med glasbetong, så ska blocken monteras som ett vanligt fönster.

MATERIAL

Ett glasbetongblock är i regel **80 x 190 x 190 mm**, men finns även i halva storlekar. Priset börjar vid cirka 20 kr/st, men det finns dyra block i olika kulörer eller med sandblästrad yta. Blocken finn i byggfackhandeln.

WWW

Läs mer om glasbetong på Internet. Det finns många olika sätt att använda glasbetong och det finns flera leverantörer. Här är två svenska företag: www.glasbetong.se www.quicktech.se

Första raden

Lägg lim på både listan och golvet.

1 Fäst lister på både golv och vägg där du har tänkt att bygga upp din vägg. Listerna fästs med lim. När listerna är på plats är det klart att bygga med blocken.

2 Om golvet inte är helt plant eller vågrätt kan du palla upp listan med kilar tills den är vågrät. Fyll igen med rikligt med lim. Om du har lagt mycket lim mellan list och golv, så tar det ett dygn för limmet att härda och innan du får bygga vidare.

Om glasblocken är märkta med en streckkod, så används blocken så att koden inte syns.

3 Det första glasblocket sätts fast i hörnet mellan golv och vägg i tvålimsträngar. Tryck inte in blocket i limmet utan skjut bara in det mot listan på väggen. Limma fast en kort list på den lodräta sidan mot nästa block.

VIKTIGT

Gör inte väggen för stor.

En fristående vägg, som bara har limmats fast på golvet och på en vägg, bör inte göras mer än 140 cm lång. Maximal höjd är 220 cm.

Fäst blocken på innerväggen

Din nya glasvägg byggs upp med lister och glasblock som fästs på golvet och en sidovägg med **ett starkt lim som fäster på alla byggnadsmaterial.**

En vägg av glasblock kan inte bara anslutas mot en annan vägg. Det ska etableras en **rörelsefog vid både golv och vägg** för annars kan varken golv eller någon av väggarna röra sig utan att glasväggen spricker. Rörelsefogen kan fyllas igen med t.ex. frigolit och fogas utvändigt med silikon eller annan elastisk, lämplig byggfogmassa.

Hela väggen släpper in ljus

Om du vill bygga en hel vägg av glasblock måste du anpassa den så att du **använder endast hela block.** Det går

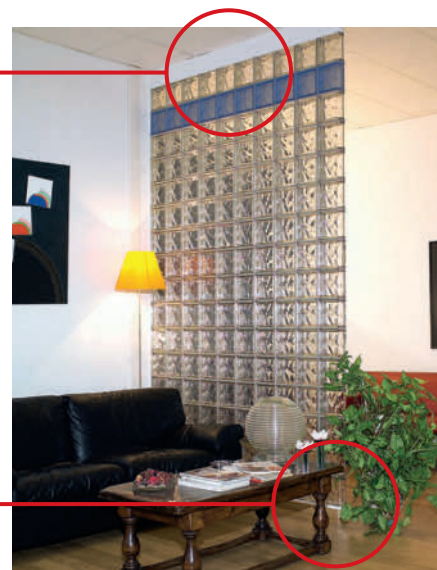
Väggen kan inte fortsätta hela vägen upp till taket eftersom det inte finns plats att limma fast de översta blocken.

nämligen inte att skära blocken. Visserligen finns de i **olika storlekar**, men det är väggen som anpassas efter blocken.

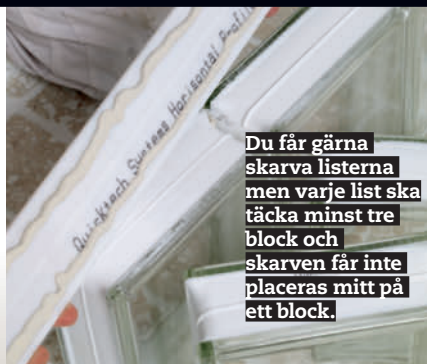

Glasväggen ska ha ett stabilt underlag. Är det ett trägolv måste du se till att det är starkt där du bygger väggen.

Du får inte resa en glasvägg på ett flytande trägolv.

4 De lodräta listerna mellan blocken får inte gå ända upp till kanten, för då kan du inte lägga den längsgående listen ovanpå glasblocken. De lodräta listerna ska vara 12–18 cm långa.

5 Limma fast en list ovanpå den första raden glasblock. Klicka ut en sträng 1 cm från varje långsida och placera sedan listen på blocken med limmet neråt. Tryck till så att limmet hugger. Kolla att blocken står lodrätt och vågrätt.

Du får gärna skarva listerna men varje list ska täcka minst tre block och skarven får inte placeras mitt på ett block.

Följande rader

Överflödigt lim ska tas bort genast. Härdat lim måste skrapas bort.

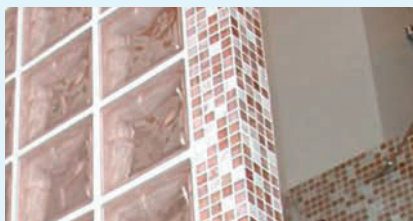
1 Nu är det dags för nästa rad. Se till att limsträngarna på listerna är så tjocka att listerna fäster ordentligt. **TIPS:** Limmet härdar så långsamt att du kan rätta till blocken upp till flera timmar efter monteringen.

Det finns särskilda avslutningsblock som kan användas för att få raka eller mjukt rundade kanter. Väljer du sådana block behöver du inte tänka på avslutningen.

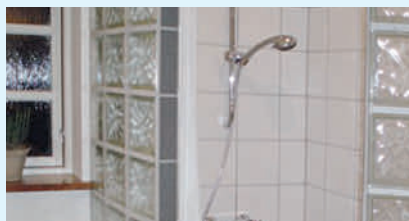
Avslutning av glasväggen

Om glasväggen har en fristående kortände kan du fästa en rostfri stålprofil på den eller montera glasmosaik eller kakel

Här har glasväggen avslutats med en pelare som har klätts med mosaik, som även kan monteras direkt på kanten.

i samma bredd som kortänden. Allra enklast är dock att avsluta byggandet av väggen med särskilda avslutningsblock.

De avlånga kakelplattorna har samma bredd som glasbetongblocken och har bara limmats fast på de sista blocken.

En elegant och relativt enkel lösning är att avsluta glasväggen med en rostfri profil. Den skarvas i 45 grader i hörnen och trycks fast med silikon.

2 Ta paus efter den sjätte raden. Limmet ska ha tid att härda för annars är det risk att glasblocken glider lite och då blir väggen inte rak.

VIKTIGT! Limmet ska härda i minst 12 timmar innan du får fortsätta.

Förstärk den fristående kortänden med två brädor, som fästs med tvingar.

3 Limma fast lister på den fria kortänden av väggen om du vill avsluta väggen med rostfria profiler. Listerna fungerar då som underlag för stålprofilerna, som också limmas fast. Kolla att väggen är både lodrät och vågrät.

VIKTIGT! Du måste ta paus för att limmet ska få lov att härda. Efter den sjätte raden ska du ta en paus på minst 12 timmar.

Underhåll av glas och stål

Om det efter fogning och avtvättning av glasblocken fortfarande finns en hinna på blocken, tvättar du dem med specialrengöringsmedel. Sådana kan köpas där man säljer kakel och klinker.

Rostfritt stål är ett tacksamt material som är lätt att hålla rent. Om det blir nödvändigt kan du polera ytan med metallpolish. Om ytan är borstad syns inte avtryck efter fingrar så tydligt.

Runda väggar muras

Du behöver inte bygga en rak vägg bara för att du använder glasbetong. Då använder du inte lim utan bruk och du måste ta flera pauser, för bruket ska härda i omgångar.

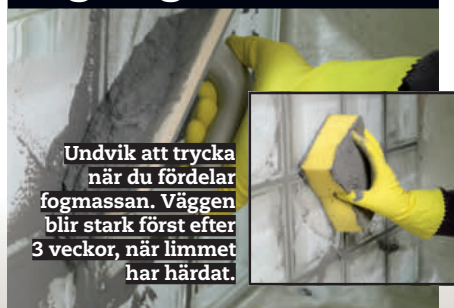

Bygg en köksö av glasbetong

Bruk kan användas till både svängda och raka väggar, som den fina köksön på bilden. Det ser ut som om den består av två fristående glasväggar med en skiva ovanpå. Men **fristående glasväggar är inte tillräckligt stabila**, oavsett

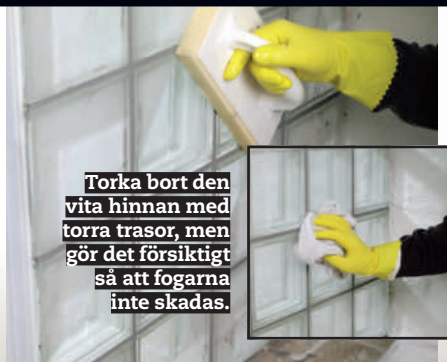
om du limmar eller murar dem. Köksöns två väggar är förenade med en tredje, som inte syns. Den ger stadga åt konstruktionen. Och **underlaget ska förstås vara plant** för att få ett bra resultat, precis som när du limmar upp blocken.

Fogning

Undvik att trycka när du fördelar fogmassan. Väggen blir stark först efter 3 veckor, när limmet har härdat.

1 Blanda fogmassan och fördela den med en fogbräda eller gummisspckel. Fogarna ska fyllas igen helt, men inte fogen mot golvet eller angränsande vägg. Den ska senare fyllas med silikon. Släta ut fogmassan med en fuktig svamp.

Torka bort den vita hinnan med torra trasor, men gör det försiktigt så att fogarna inte skadas.

2 Ta bort överflödig fogmassa med en svamp, som du drar diagonalt över glasväggens fogar. Skölj svampen varje gång den har dragits över väggen, så att den inte lämnar spår efter sig.

Släta till silikonfogmassan med fogbrickor.

3 Fogen mot golvet och väggen fylls med silikon eftersom den ska vara elastisk. Färgen ska förstås vara densamma som resten av fogarna.
TIPS: Ljusgrå kakelfogmassa brukar passa bra ihop med glasbetongblock.

MATERIAL

Håll avstånd med kakelkryss när du murar. Om du murar upp väggen med bruk och glasblock bör du använda kakelkryss. De sätts mellan blocken och ser till att alla fogar blir lika breda. Standardkryssen passar mellan blocken och mot en vägg bryter du av en av flikarna.

Glasbetongblock finns med många utseenden och flera färger. Tänk på att ju klarare glaset är, desto mera ljus släpper det igenom till din bostad.

Bygg en svängd glasvägg

Om du vill att väggen ska vara lätt svängd, som t.ex. denna duschvägg, ska du mura upp den med bruk. Avståndet mellan glasblocken blir inte lika stort på båda sidor av väggen. På den ena blir det kortare och på den andra längre.

Bruket ska vara **kalkcementbruk eller ett specialbruk för glasbetong.**

Glasväggen förstärks med vågrät lagd **armering av 4 mm rostfria stänger på varannan rad.** Stängerna sticks in i borrarade hål i den vägg du bygger emot, där de förankras med lim eller

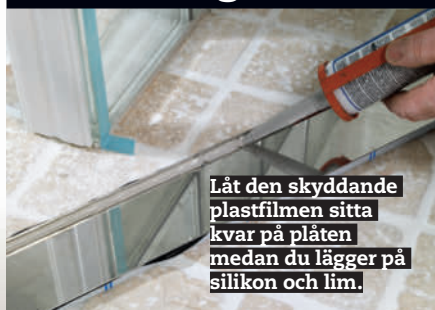
silikon. **Efter varannat block sätts två armeringsjärn lodrätt.**

Det är viktigt att bygga väggen i etapper eftersom bruket ska härda i omgångar för att väggen ska bli stark.

Du får inte mura upp mer än tre rader glasbetongblock per arbetsdag.

Glöm inte att fortlöpande **ta bort överflödigt bruk** från fogarna och torka av blocken innan bruket etsar sig fast. Väggen kan fogas fortlöpande eller när hela väggen är klar. **Fogen mot golv och vägg fogas med silikon.**

Avslutning

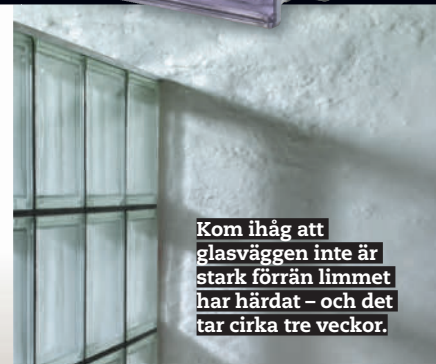
Låt den skyddande plastfilmen sitta kvar på plåten medan du lägger på silikon och lim.

1 Stålprofilen sätts fast med lim och silikon på de lister som sitter på de yttersta glasbetongblocken. Lägg en tjock sträng silikon längs kanterna på stålprofilen, så att det blir tätt mellan glas och metall. Till sist lägger du en limsträng på listen.

Den rostfria profilen levereras ofta geringssågad i ena änden. Då blir det lätt att få fogen mot nästa profil tät.

2 Tryck fast stålprofilen på kortänden av väggen. För att det inte ska kladda silikon eller lim på glasblockens "framsidor" kan du maskera med tejp längs kanten. Medan limmet torkar hålls profilen på plats med tejp.

Kom ihåg att glasväggen inte är stark förrän limmet har härdat – och det tar cirka tre veckor.

3 Nu är glasväggen klar. Den totala arbetstiden är tämligen kort, ungefär en arbetsdag. Men eftersom vi murat upp väggen och bruket måste härda i omgångar, så har det tagit fyra dagar att få glasväggen helt klar.